26

DE ABCESSU LINGUÆ, DISSERTATIO ANATOMICO-CHIRURGICA.

Quam, Deo juvante, & præside M. Theobaldo-Stephano Lauverjat, *Artium & Chirurgiæ Magistro, Regiæ Chirurgorum Academiæ Parisiensis, nec non Academiæ Universitatisque Vilnensis Socio, &c. tueri conabitur* Justus Bodin *Novicastræus, Diocesis Rothomagensis, in celeberrimâ Cadomensis Universitate Doctor Medicus, Dissertationis auctor.*

Die Martis 30â mensis Decembris, anno R. S. H. 1788, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

PRO ACTU PUBLICO, ET MAGISTERII LAUREA.

Ex-Typis Clousier, Regis & Regii Chirurgiæ Collegii, Typographi, viâ Sorbonæ.

M. DCC. LXXXVIII.

DISSERTATIO

ANATOMICO-CHIRURGICA.

De abceſſu linguæ.

I.

LAXIORI nexu contextæ partes, facilem humoribus præbent aditum, non mirum igitur, ſi glandulæ & partes in quibus textus-cellularis ſit uberior, ſtaſibus criticis, ac varii generis tumoribus fiunt obnoxiæ; mirum è contrà, ſi denſam fibrarum aggeriem, raro cellulari textu coadunatam purulenti latices obſident! Sit in exemplum abceſſus linguæ de quo diſſertaturi. Organi ſtructuram liceat priùs paucis adumbrare.

I I.

EX ANATOMIA.

Præcipuum guſtus & loquelæ organum, moles eſt oblonga, lata & craſſa in ore ſita, quæ lingua nuncupatur. In baſim corpus, & apicem, pro more dividitur; baſis poſteriorem, corpus mediam partem, anteriorem apex occupat. Ab apice ad baſim, linea alba deprehenditur, ab Hippocrate, mediana, undè dextrum latus, & ſiniſtrum.

Si quæris connexiones, laryngi, pharyngi, epiglotidi, oſſi hyoides, tonſillis, & gencivis lingua connectitur; inferiùs demùm membranoſo ligamento coercetur.

Omnigenis lingua gaudet motibus; equidem ſi genio-gloſſes imperas, antrorſùm adducitur, ſi hyo-gloſſes retrorſùm fugit, ſi ſtilo-gloſſes, verſùs alterutrum latus docilis defertur: horumce muſculorum actione ſimultaneâ, in omnem ſenſum flectitur. Nec ſilentio prætermittendum foramen cœcum, pro ſalivali ductu habitum, quod quidem circà baſim, & partem linguæ ſuperiorem occurit.

Vaſis non defraudatur lingua, ejus ſubſtantiam irrorantibus à carotidibus arteriæ, venæ à jugularibus; à ramo quintæ conjugationis, & nono pari nervi oriuntur, quibus octavi paris fibræ multiplices conſociantur.

Binæ glandulæ à ſitu ſub linguales annotandæ ſunt, qua-

rum ope, juvanteque utrâque parotidi, & maxillari glandulâ, fit in ore masticationis tempore, salivæ proventus uberior.

Sunt & adhùc papillæ nerveæ per superficiem linguæ sparsim disseminatæ quarum triplex genus. Quædam conicæ, vel pyramidales, aliæ spongiosæ aut fungulosæ, alteræ demùm, quasi compressæ, & complanatæ deprehenduntur. Hæc varia, vix in homine, in bovillis linguis satis patent conspicua. Communi partium lingua involvitur tegumento, quod quidem si pauca phisicos, clinicos edocet plurima.

È prælibatis, usus linguæ annotavimus primarios, masticationi, deglutitioni, suctioni quoquè inservit lingua, & tanquàm gustus & loquelæ organum habenda est præcipuum (1).

---

(1) Non desunt observationes quæ testantur homines verba protulisse, etsi linguâ orbarentur. Nostro ævo, plurimas apud mulieres similia observanda venerunt phœnomena! Hinc sanè istud dicterium :

Non mirum elinguis mulier quod verba loquatur,
Mirum cum linguâ, quod taceat mulier!

Vid. Portal, Anatom. Tom. II, pag. 288.
Aurran, Thesis pro Doctoratu Argentinæ, anno 1766.

Attamen talia exempla nostram Thesim minimè aversantur, & semper inconcussa manet nostra propositio. Jam brevior in immensum cresceret pagina, si omnia quæ ad linguæ morbos attinent, penitùs evolverem, quàm plurimos eludimus, tanquàm in Thesi à Magistro Lassus, scholarum moderatore perpetuo, Professore regio, dilucidè conscriptos, sub hoc titulo *De morbis linguæ*, anno 1765.

I I I.

E CHIRURGIA.

Si quid corpori noxium intùs ſubrepſerit, illud natura foràs eliminare conatur : modò per varia colatoria ejicit, modò ad externas aut ignobiliores partes efflagitat. Hinc tumorum ilias, ſede, indole, & exitu inſignita.

Omnis tumor humoralis, unum ex inſequentibus patitur exitum, vel reſolutione abſolvitur, vel digeſta materies in ſuppurationem abit, interdùm in ſcyrrum faceſſit, ni ſphacele, longè pejùs corripiatur. Multiplices tumorum eventus vetant præſcripti theſeos limites evolvere, de ſuppurato tantùm dicere fert animus, tanquàm ad propoſitum ſpectans.

I V.

Ubi plùs in parte quàm egeruntur, intromittuntur fluidi, vaſa turgent, tota compages luxuriat, intumeſcit. Inſuper, febris ardet, calor adaugetur, in molem attolitur tumor, rubro colore perfunditur, æſtuat æger, lancinanti dolore premitur, naſcitur pus. Stagnantibus attritu ſolutis, magis ac magis prominet tumor, albeſcit, prementi obſequitur digito, pus confectum habeto.

Non perperàm igitur ab Hippocrate definitur abceſſus, *receſſus materiæ nocivæ in quemdam locum.* Ad mentem præſto adſit pus recluſum, foràs exulare videtur, neſcis quas ſtruit

insidias, fugam time, tutam præstat opem Chirurgia, abscindatur tumor, puris latex exiliet, solvetur morbus.

V.

Ex ipsâmet antopsiâ anatomicâ, si modò indulgeas, deducenda est ratio, cur abcessus cunctis partibus quasi proprii, linguæ hùc usquè fuerint ignoti (sit saltem pro ratione silentium auctorum). Equidem fit obviàm priùs cellularis textus extraneis humoribus, propter exilitatem impervius: accedit insuper, linguæ mobilitas insignis, quæ eam à pravâ liquorum scaturigine vindicat. Potest attamen intumescere lingua, quandoquè abscedere; altiùs ne perscruteris, in abstrusis involvitur causa, exemplo præstat propositum absolvere.

Mense Novembris anni 1781, Dominus de *B* * * * Eques Ordinis Sancto - Ludovico dicati, consilium à me petivit ob anguinam, cujus extensa sedes linguam invadebat. Misso è venis sanguine, quantum satis, juvantibus diætâ, & antiphlogisticis, in usum venerunt, *hirudines*, epispastica, pediluvia, fumigationes, &c. Attamen magis ac magis intumuit lingua, & ut ità dicam cilindrica facta est. Os diductum stabat hians, glutinoso fonte irrigabatur. Loquelâ penitùs abolitâ, necessaria vitæ, innuebat æger. Mox liquidorum deglutitio jam jam difficillima, impossibilis evenit; huic per biduum juscula in œsophagum inserui. Efflagitatus prostrabat æger, mors instabat proxima, cùm subitò, die, ab invasione morbi, quintâ decimâ, in apicem corpus linguæ superiùs assurgens, abcessum ominaretur. Tumorem incidi

quamprimùm ; pus exilit laudabile, & paucos intrà dies, factâ pro more medicatione, tenui victûs ratione, convaluit æger.

Mirum fortaſſe videri eſt indagatori anxio, quòd ſubrepto modo, aut tanquàm parvi momenti, in iſto caſu recenſa fuerit faucium inflammatio; ſed annotare expedit, ægrum de quo agitur, tonſillis, propter anginas multiplices, ſcyrroſis habitis, jam pluribus ab annis à celeberrimo Lecat fuiſſe liberatum. Adeòque, ſi ex iſtis, quod fas eſt, iſtiuſmet curationis ſucceſſus facilior evenerit, inſigniorem hunc patronum, peritiſſimum artis Magiſtrum, tot & tantis dotibus commendandum, jure & meritò celebret grata alumni memoria.

FINIS.